

Czár Károly

Budapestre vonatkozó újságcikkek

A XX. kerület fejlődése

Dokumentációs kiállítás a Pesterzsébeti Múzeumban

Forrás: *Iskola*

1960. évr. 6.

Személy

Osztályozás

Tárgy

Hely

Tárk

725.091

"1960"

Hazánk felszabadulásának 15. évfordulója tiszteletére a Hazafias Népfront XX. kerületi bizottsága, a XX. kerületi Tanács és a Pesterzsébeti Múzeum rendezésében a pesterzsébeti kulturális napok keretében megnyílt a „*Kerületünk fejlődése a felszabadulástól napjainkig*” című kiállítás.

Ha valaminek a fejlődését vizsgáljuk, elengedhetetlen feltétele a vizsgálatnak a *teljesség* áttekintése, a kiindulás és az elért eredmények összehasonlítása. A Hazai Fésűsfonó dolgozóinak nagy része a XX. kerületben lakik, ezért méltán érdekli az itt lakókat, hogy mi történt városunkban az elmúlt 15 év alatt.

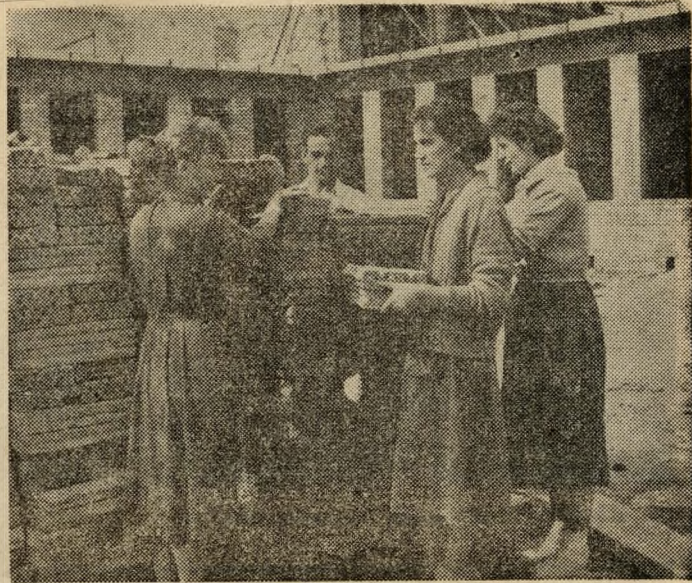
A kiállítás rendezői éppen ezért a teljességre törekedtek, mert *bemutatták azt a mélypontot, kilátástalanságot, létbizonytalanságot, melyből el kellett indulnunk a fejlődés, az elért eredmények felé.*

A kiállítás gazdag dokumentumgyűjteménye bemutatja az illegális kommunista párt harcát az elnyomó náci uralom, a terror, a második világháború ellen. Idézet az egyik kommunista felhívásból: „*A magyar népet a háborútól csak a munkásosztály által vezetett népfrent politika és a Szovjetunióval való becsületes baráti viszony mentheti meg.*”

A háború utolsó éveiben a dolgozó osztályok helyzete egyre elviselhetlenebbé vált. A munkabérek csökkentek. Elburjánzott a feketepiac. Az elnyomás növekedésének arányában ugyanakkor az ellenállási mozgalom ereje, szervezetsége is megnőtt.

A béke párt, a pesterzsébeti kommunisták által terjesztett röpcédulák, felhívások tanúskodnak arról, milyen óriási jelentősége volt a dolgozó nép passzív ellenállásának.

Sok helyen megakadályozták, hogy a németek nyugat-

A Hazai Fésűsfonó fiataljai társadalmi munkával segítették a Csarnok téri iskola építését

ra hurcolják az üzemek gépi berendezését, a lakosság kitelepítését.

A kiállítás többek között bemutatja Soroksár község elöljáróságának 1944. november 17-i hirdetményét az áttelepítés végrehajtására. A hosszú szenvedésnek a *Vörös Hadsereg felszabadító harca* vetett véget.

A második teremben képek, újságok, falragaszok, térképek mutatják a felszabadulás eseményeit. A Szovjetunió felhívása a magyar néphez: „*A Vörös Hadsereg, nem mint hódító jön Magyarországra, hanem mint a magyar nép felszabadítója a német fasiszta iga alól.*”

A Szovjetuniótól kapott anyagi segítséggel 1945 tavaszán megindult az élet. Az MKP kezdeményezésére *Erzsébeten* is megalakult a *nemzeti segély az elesettek pártfogására*, valamint a nem-

zeti bizottság a közigazgatás és a közmunkák megszervezésére.

Az *erzsébeti villanyhálózat rendbehozásánál a szovjet híradósok nyújtottak segítséget*. Február végén elsőként indult meg a 32-es villamos.

A háborús sebek begyógyítása után soha nem látott mértékű *fejlődés* indult meg a XX. kerületben. A meglévő intézmények, üzemek, lakások mellett országos viszonylatban is jelentős új létesítmények épültek.

Az új ipari létesítmények közül is ki kell emelni az *Oragyárat*, a *Gyűjtőgyertyagyárat*, az *Autó- és Traktoralkatrészgyárat*, a *Soroksári Vasöntödét* és a *Dugattyógyűrűgyárat*.

Sokan nem tudják, hogy a *Népstadion nagy órája* és a közelmúltban bemutatott *első magyar kvarcóra is a Pesterzsébeti Oragyárban készült*.

Az új iskolák, napközik és bölcsődék mellett felépült a csarnok téri 240 lakásos és a gubacsi hídfői 850 lakásos korszerű lakótelep is.

Társadalmi kezdeményezésre kerületünkben létesült 1954-ben az első peremvárosi *múzeum*: a Pesterzsébeti Múzeum is. Állandó helytörténeti és változó időszak kiállításaival jelentős bázisa a kerület kulturális életének.

A kerület hatalmas fejlődése a közművek, a közlekedés, az egészségügyi és kulturális beruházások nagyságán is lemérhető.

Kiemelkedő tény, hogy az elért eredményekhez a *Hazai Fésűsfonó kiszesei*, dolgozói is hozzájárultak. Ennek legutóbbi példája a Csarnok téri iskola és a Határ úti villamos-pálya építése.

Tanulság: anyagi és kulturális felemelkedésünk egyik jelentős forrása a társadalmi összefogás, a társadalmi munka.

Czár Károly